

KUPUJTE VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
★
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

KUPUJTE VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
★
Best Advertising Medium

VOL. XXVIII.—LETO XXVIII.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), SEPTEMBER 4, 1945

STEVILKA (NUMBER) 205

"TIGER" JAMAŠITA IZROČIL SILE NA FILIPINIH WAINWRIGHTU; ANGLEŽI SE VRNILI V SINGAPORE

BAGUIO, 3. septembra—Gen. Tomojuki Jamašita, znan kot "malajski tiger," je danes brezpogojno predal ostanke nekdanj mogočne japonske armade na Filipinskih otokih gen. Jonathanu M. Wainwrightu, ki je bil prisiljen predati se zmaganemu Japoncem po herojskem odporu na Corregidorju.

Britski general A. E. Percival, ki je predal Singapore japonske "tigru" v februarju 1942, je bil navzoč in je zadovoljno opazoval podpis kapitulacije, ki je trajala pet minut.

Podpis predaje japonskih sil na Filipinskih otokih je bil odložen namenoma, da jo je mogel sprejeti general Wainwright, ki je bil večer navzoč, ko je Japonska kapitulirala na krovu bojne ladje "Missouri."

Zračno potovanje iz Tokijskega zaliva na Filipinske otoke je trajalo tri ure in 35 minut, ampak Wainwright je izjavil, da je na poti dobro spal.

Jamašita je bil s svojim

Hrvatski poslanec poziva za svobodo političnih jetnikov

Pravi, da so postali žrive voditeljev, ki so zbežali iz Jugoslavije

"New York Times" z dne 31. avgusta poroča, da je list "Slobodni Dom", ki izhaja v Zagrebu priobčil 8. avgusta poročilo, iz katerega je razvidno, da se v Bjelovaru, nedaleč od hrvatske prestolice, nahaja tabor, kjer je interniranih 100.000 političnih jetnikov.

Poročilo, ki je bilo objavljeno z dovoljenjem jugoslovanske cenzure, navaja govor, katerega je imel v novi hrvatski narodni zbornici poslanec Stjepan Prvčić, nekdanji pristaš kmečke stranke, katere vodja je bil Vladimir Maček.

Poslanec Prvčić je po poročilu v omenjenem listu v svojem govoru rekel:

"Pred nekaj dnevi smo videli v Bjelovaru okrog 100.000 jetnikov. Vsi so sinovi naših kmetov, naših ljudi. Oni niso krivi. Krivi so oni, ki so jih spravili v ta položaj, potem pa zbežali."

Poročilo v "New York Timesu" potem nadaljuje:

"O tem taborišču se ničesar drugega ne omenja. To je prvo poročilo o tako veliki koncentraciji jugoslovanskih internirancev, očitno političnih jetnikov, v Bjelovaru."

Nasprotujoča poročila o demonstracijah v Zagrebu

"Istočasno so dospela poročila, glasom katerih so se nedavno vršile v Zagrebu velike demonstracije, pri katerih je prebivalstvo baje manifestiralo za demokracijo in politično svobodo, kakor tudi za Mačka."

"Prišlo je baje do spopadov med demonstranti na Jelčićevem trgu sredi Zagreba. Vlada je pozneje izjavila, da so demonstracije priredili pristaši diktatorja Ante Pavelića, poglavnik "neodvisne hrvatske države", ampak druga poročila to zanikajo. Demonstracije so se baje pričele, ko je hrvatski nadškof Stepinac organiziral versko procesijo na neko hrvaško božjo pot.

"Nedavno je bilo poročano, da so ameriške vojaške oblasti pristale na izročitev Ante Pavelića jugoslovanski vladi maršala Tita. Po zadnjih poročilih se je Pavelić nahajal v Avstriji, kjer so ga zajele in zaprle ameriške vojaške oblasti."

PROG. SLOVENCE ŠT. 3

Jutri večer ob 8. uri se vrši redna mesečna seja krožka št. 3 Progresivnih Slovencev v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Članice so vabljene, da se udeležijo polnoštevilo.

REDNA SEJA

Nocoj ob 8. uri se vrši seja družnice št. 14 SZZ v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Vabi se vse članice, da se gotovo udeležijo, ker po seji se bo obhajalo godovanje članic.

POZDRAV DELEGACIJE

Lepe pozdrave pošilja iz konvencije Zapadne slovanske zveze v Pueblo, Co., clevelandska delegacija: Johanna V. Mervar, Frances Ponikvar, Antonia Tomle in John Kadunc.

V NEDELJO JE BIL URADNI DAN ZMAGE NAD JAPONSKO

V smislu posebnega proglasa, katerega je objavil predsed. Truman v soboto zvečer, je bila predvečerajšnja nedelja formalno označena kot dan zmage nad Japonsko. Predsednik je zval ljudstvo, da ta dan obhaja v znamenju molitve in zahvale za mir, ki se je zopet vrnil na zemljo, in kot spomin na one, ki so v vojni padli.

Toda proklamacija, s katero se bo naznanil formalen zaključek sovražnosti, še ni bila objavljena. Ta proklamacija bo določila dan, s katerim se bo vojna končala v legalnem smislu.

Predsednik se je v svoji proklamaciji spomnil tudi na vse zavezniške narode, katerih žrtve so omogočile zmago, in omenil je še posebej predsednika Roosevelta, katerega je označil kot "našega pokojnega hrabrega voditelja, branitelja demokracije, arhitekta svetovnega miru in sodelovnja."

Zed. države baje izroče atomsko bombo Združenim narodom

LONDON, 1. septembra. — Bivši državni tajnik Edward R. Stettinius je danes odkril, da Zed. države razmišljajo o predlogu, glasom katerega bi se izdelovanje atomskih bomb izročilo v roke varnostnega sveta Združenim narodom.

Stettinius, ki je sedaj glavni ameriški delegat pri eksekutivnem odboru pripravljalne komisije Združenih narodov, je v razgovoru s časnikarji priznal, da se kontrola nad atomskim orožjem utegne prenesti z rok Zed. držav in Anglije svetovne policijske organizacije.

Rekel je, da se odločitev o tem vprašanju sedaj proučuje v eksekutivnih in zakonodajnih krogih vlade v Washingtonu.

HILLMAN POTUJE NA SVETOVNI KONGRES

LONDON, 1. sep. — Sydney Hillman, predsednik CIO, je danes dospel semkaj, da se udeležijo svetovnega strokovno-unijskega kongresa, ki se bo otvoril v Parizu 25. septembra.

Dvojica oropana

V svoji trgovini s sadjem na zapadni strani mesta sta bila v soboto oropana za \$308 Louis Schweitz in njegova žena. Rop je izvršilo šest oboroženih moških, ki so imeli krinke na obrazih.

DE GAULLE V WASHINGTONU

Slika predstavlja gen. De Gaulle pred Belo hišo, kjer ga je pozdravil predsednik Truman.

ARMADA BO ODPUSTILA 35-LETNE

Odpuščeni bodo vsi veterani, ki tako želijo, ako imajo za seboj 2 leti službe

WASHINGTON, 2. sept.—Armada je danes izpolnila obljubo, katero je dala glede odpusta moži, kadar bo končana vojna na Pacifiku, ko je naznanila, da bodo odpuščeni vsi moški, ki so stari 35 let ali več, pod pogojem, da imajo za seboj dve leti službe.

Vsi taki moški imajo pravico, da prosijo za takojšen odpust iz armade. Do sedaj so bili upravičeni do oprostitve samo moški, ki so stari 38 let ali več.

Službeni pointi znani na 80; za ženske na 41

Obenem je armada naznanila, da bo poslej za odpust zadostovalo 80 službenih točk mesto 85, medtem ko se je službene točke za ženske, ki služijo v armadi (WAC), znižalo iz 44 na 41 točk.

Točke vsega armadnega osebja, razen onih, ki so že upravičeni do odpusta, se bodo računale tako, da bodo vključene vse točke, ki so bile zaslužene izza poraza Nemčije, kar pomeni, da bodo oni, ki so v službi od nemške predaje naprej, dobili štiri do osem dodatnih službenih točk.

Priporočila letno 15 milijard za gradbena dela

WASHINGTON, 1. septembra. — Maj. gen. Philip B. Fleming, upravitelj za zvezna gradbena dela, je danes pred senatnih odsekom izpričeval, da bodo morale Zed. države letno potrošiti 15 milijard za javna in druga gradbena dela, ako se hoče zajamčiti polno zaposlenost v Zed. državah.

Gen. Fleming je izjavil, da je to število podal na podlagi proračuna, katerega je sestavil zvezni zakladniški tajnik Vinsom, glasom katerega bodo morali narodni dohodki znašati 150 milijard dolarjev, ako se bo hotelo zaposliti vse ljudi, ki želijo delo.

Na podlagi proračuna, katerega je pripravil gen. Fleming, bodo morale oblasti zveznih, državnih in lokalnih vlad za novo gradnjo potrošiti pet milijard; pet milijard za gradnjo stanovanjskih hiš in domov, pet milijard pa za tovarne, trgovine, pisarniška poslopja in podobno.

OBETA SE VEČ SLADKORJA ZA CIVILNO UPORABO

WASHINGTON, 1. septembra. — Armada je danes preklcala naročila za 66 milijonov funtov marmelade, "jellyja" in "jama", kar utegne zmanjšati pomanjkanje sladkorja za uporabo med civilisti. Armada je tudi preklcala kontrakte za 18 milijonov funtov "peanut" masla.

POL MILJONA JAPONCEV V ROKAH RDEČE ARMADNE

LONDON, 1. sept.—Poročila iz Moskve javljajo, da so Rusi do danes zajeli okoli pol milijona Japncev.

Japonska je formalno podpisala predajo v 20-minutni ceremoniji

V soboto 1. septembra ob 11. zvečer po clevelandskem času se je na krovu ameriške bojne ladje "Missouri" v Tokijskem zalivu vršila formalna predaja japonskega imperija. V prisotnosti gen. Douglasa MacArthurja in predstavnikov drugih zavezniških sil sta dva nervozna Japonca podpisala dvojce dokumentov—enega za Japonsko, drugega pa za zavezniške.

Ceremonija je trajala 20 minut. Formalno kapitulacijo japonskega cesarstva sta podpisala zunanji minister Mamru Sigemitsu in gen. Jošičiro Umezu.

Neki japonski major si je med podpisovanjem obrisal oči. Vsi prisotni Japonci so bili napeti in prepadli.

MacArthur je pri podpisu rabil pet peres

Potem je dokumenta podpisal gen. Mac Arthur, ki je pri tem rabil pet peres. Prva dva peresa, ki sta bila nalašč za ta slučaj posrebrana, je izročil gen. Jonathanu M. Wainwrightu in britskemu generalu Arthurju Ernestu Percivalu, ki sta bila prisiljena podati se Japoncem na Corregidorju in v Singapuru, ko je bil vojni položaj za zavezniške najbolj teman.

Oba generala sta se nasmejela in strumno salutirala. Wainwright in Percival sta bila šele pred par dnevi rešena iz japonskega ujetništva.

Formalna predaja oddajana po radiju širom sveta

Ceremonija formalne japonske predaje je bila potom radija oddajana širom sveta. Gen. Mac Arthur, ki je kapitulaciji predsedoval, je v kratkem govoru med drugim izjavil:

"Moje iskreno upanje in upanje vsega človeštva je, da ta slovesna prilika pomeni, da se bo iz vse krvi in vsega klanja dvignil boljši svet."

Par trenutkov pozneje v Beli hiši, kjer so japonski militaristi nekdanj rekli, da bodo diktirali pogoje poraženi Ameriki, se je oglasil predsednik Truman, ki je dejal:

"Nikdar ne bomo pozabili Pearl Harborja. In japonski militaristi ne pozabijo ameriške bojne ladje Missouri."

Zavezniške zastave na japonskih bojnih ladjah

bojne ladje, ki je še pred mesecem dni bombardirala obrežje Japonske, so v tistem trenutku plapolale zastave Zed. držav, Velike Britanije, Kitajske in Sovjetske unije.

Po podpisu kapitulacije od strani Japoncev, MacArthurja in zastopnikov, so dokumenta podpisali predstavniki zavezniških sil.

Prva je podpisala Kitajska, za njo pa so podpisali zastopniki Velike Britanije, Sovjetske unije, Avstralije, Kanade, Francije, Nizozemske in Nove Zelandije.

Podpisovanje je gen. MacArthur zaključil s besedami: "Molimo, da se sedaj na svet povrne mir in da ga Bog ohrani za vselej. Ti obredi so zaključeni."

NOVA DRŽAVLJANKA

Poznana Mrs. Jennie Gorjup iz 14612 Westropp Ave., je zadnji petek postala ameriška državljanica. Cestitamo!

Novi grobovi

MARY JAKŠA

Snoči je umrla v Mt. Sinai bolnišnici Mary Jakša, rojena Piškurič, stara 48 let, stanujoča na 7706 Lockyear Ave. V bolnišnico je bila odpeljana, ko jo je zadela kap in zdravniki so ugotovili, da je podlegla možganski izkrvavitvi. Doma je bila iz Jesenovice blizu Metlike. Bila je članica društva Majka Božja Bistrička št. 47 HBZ. Tukaj zapušča soproga Mike, doma iz sela Novaki, štiri otroke: Pfc. Edwarda, ki se nahaja na dopustu iz Nemčije, Barbaro, Raymondona in Jamesa, dve hčeri, Elizabeth in McKees Rock, Pa., in Mrs. Kate Mandergov v St. Joseph, Mo., ter tri brate v stari domovini. Pogreb se bo vršil v torek ob 9. uri zjutraj iz A. Grdina in sinovi pogrebnega zavoda, 1053 E. 62 St., v cerkev sv. Pavla ob 9:30 uri in nato na Calvary pokopališče.

MATH DELESIMUNOVIC

Po en teden trajajoči boleznini je večer ob 2:30 uri popoldne umrl na svojem stanovanju Math Delisimunović, s a m s k i, star 60 let in stanujoč pri družini John Colarič na 884 E. 73 St. Delaj je v solini 32 let, zadnjih pet let je pa živel v pokojju. Bil je član društva sv. Nikolaja št. 21 HBZ. Zapušča dve sestri, Lucijo Sintič v Clevelandu, in Anno Tandberić v Akronu, O., v stari domovini pa tri sestre in brata. Pogreb oskrbuje Grdinov pogrebni zavod.

REKORDNA BRZINA RAZPOROČNEGA MLINA

RENO, Nev., 1. septembra. — V avgustu je tukajšnja sodnija dala razporeke 810 dvojicam, kar je bilo rekordno število. Meseca julija je dobilo "Reno razporeke" 661 dvojice.

HIMEN

Jutri, 5. septembra se bosta poročila Miss Mary Laurich, hčerka splošno poznanih Mr. in Mrs. Frank Laurich, ki vodita sladstičarno na Holmes Ave., in Cpl. William Planisek, sin Mr. in Mrs. Simenc, 799 E. 155 St. Poroka se bo vršila ob 9:30 uri zjutraj v cerkvi Marije Vnebozvezte na Holmes Ave. Poročna slavnost se bo vršila v krogu družine. Novoporočencema čestitamo in želimo jima vse najboljše v zakonskem življenju!

NA OBISKU

Prošli teden se je nahajal na obisku v Clevelandu rojak Frank Jerak iz Chagrin Falls, O. Pozdravlja vse prijatelje in znanke, katerih ni mogel ob času obiska posetiti.

Paketna pošta v Jugoslavijo odprta

(iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta)

Poštni urad nas je obvestil, da je od 22. avgusta naprej zopet mogoče pošiljati iz Amerike pakete v Jugoslavijo. Teža vsake pošiljke je omejena na 11 funtov po enkanecem in sploh vsem, ki imajo sorodnike v Jugoslaviji, da jim pošiljajo pomoč v blagu po pošti.

Našim rojakom priporočamo, da naslovijo svoje pošiljke le na imena družine in ne na kakega posebnika, razen če je ugotovljeno, kje se naslovljenec nahaja. Štiriletna vojna je prinesla veliko spremembe v Jugoslaviji, mnogo ljudi je bilo preseljenih v druge kraje, mnogo jih je pošlo doma in v tujini. Vzelo bo precej časa, predno se izsejenci povrnejo na svoje domovine, če se sploh imajo kam povrniti, in predno bodo sporočili svoje nove naslove svojim sorodnikom v Ameriko.

Radi tega je priporočljivo, da se paketi ne pošiljajo kar tja v en dan in upanju, češ, jih bodo že v oblasti našle. Če niste sigurni, kje so vaši ljudje, rajši še nekoliko počakajte s pošiljkami. Med tem časom pa bodo morda našli jeli bošete pisma, ki jih pričakujete iz stare domovine.

Pred par tedni je bilo tudi objavljeno v listih, da je odprta pisemska pošta tudi za Trst, Slovensko Primorje in Istro.

Obe naznanili sta razveseljivo in upamo, da nam bo kmalu mogoče poročati enako dobro novico glede pošiljanja denarja. To vprašanje se sedaj razrešuje med ameriškim in jugoslovanskimi oblastmi, ki se imajo doteraj gledati glede valute, izmenjavanja, itd.

SANS je po svoji skromni moči predložil zahteve Amerikancev slovenskega porekla glede pošte lasti si trditve, da so vsi doseženi uspehi njegova zasluga, da je njegova akcija delno pripomogla do hitrejše vzpostavitve poštne veze med novo in staro domovino.

AMERIŠKE IZGUBE

Pred enim tednom so znašale ameriške izgube v sedanji vojni, ki pa še niso bile preštete do konca, 1.070.999. — Armada je imela izgub 923.284, mornarica pa 147.715.

... (faint text at the bottom left)

ENAKOPRAVNOST

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalca v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$5.50
For Half Year — (Za pol leta) \$3.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge tujeske države):
For One Year — (Za celo leto) \$9.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

NEVARNO PODCENJEVANJE
JAPONCEV

New-yorški dnevnik PM je priobčil članek izpod peresa I. F. Stone-a, ki se bavi s poročiloma, ki sta ju objavila vojni in mornariški departament glede okolščin, pod katerimi je bila ameriška oborožena sila v Pearl Harborju tako presenečena, ko so Japonci 7. decembra 1941 vprizarili napad nanjo. Omenjeni članek se glasi:

Po prečitanih teh poročil pride človek do zaključka, da bi bilo pametno, ako bi nehali moralizirati glede japonskega "zavratnega napada" in posvetili več pozornosti dognanju, kako je do tega prišlo.

Do tega je prišlo, ker je japonsko vojaško vodstvo bilo boljše od našega. Naše vodstvo, kakor razvidno od poročil samih, je bilo okorelo, brez domišljije, površno in pedantično.

Japonska vojaška in mornariška komanda na drugi strani je pokazala drznost, originalnost, in sposobnost skrbnega planiranja. Ponavljati brez konca in kraja, da smo bili v Pearl Harborju "zavratno napadeni," pomeni zatiskati oči pred dejstvi, ki so ta napad omogočila.

Največja nevarnost v tej uri zmage—zmage, ki smo jo izvojevali v prvi vrsti vsled naše velike premoči—obstoje v tem, da bi nas naše preveliko zaupanje v same sebe odvrnilo od tega, da uničimo japonsko vojaško kasto, dokler imamo priliko. Ako tega ne storimo sedaj, bomo morali prej ali slej zopet v vojno z Japonsko.

Ako se hočemo izogniti novim Pearl Harborjem, tedaj ne smemo pozabiti, da je naš vojaški poveljnik na Japonskem, gen. MacArthur, eden izmed tistih, ki je v preteklosti podcenjeval japonske militariste in da se ni zadostno pripravil proti njim.

V očigled tega pretiranega zaupanja je na mestu, ako ne pozabimo, da je bil večji del MacArthurjeve zračne sile uničen na Clark zrakoplovskem polju v bližini Manile na tleh deset ur po prihodu poročila na Filipinske otoke, kaj se je zgodilo v Pearl Harborju. Na kak način so Japonci presenetili MacArthurja z zračno silo na tleh, navzlic temu, da je bil dovolj zgodaj posvarjen, ni bilo še nikdar povoljno pojasnjeno.

Baš nasprotno—poročilo armadne komisije meče novo in neugodno luč na katastrofo v Manili. Iz armadnega poročila je razvidno, da je 7. decembra zjutraj mornarična tajna služba odkrila, da nam bo Japonska ob 1. popoldne po washingtonskem času predložila ultimatum ali pa napovedala vojno.

Neki nadarjen mornariški častnik, po imenu Kramer, je svoje predpostavljene takoj opozoril na dejstvo, da ob 1. popoldne po washingtonskem času je zgodaj zjutraj v Pearl Harborju, in da Japonci utegnejo predložiti ultimatum in udariti ob enem in istem času.

Ako bi bil gen. Marshall telefoniral to poročilo na Havajske otoke, bi bil imel gen. Short dve uri časa, da se pripravi za možen japonski napad. Mesto tega je gen. Marshall poročilo poslal po kablju in tako je dospelo več ur prepozno, da bi moglo kaj koristiti. Toda iz armadnega poročila je razvidno, da je gen. Marshall telefoniral v Manilo, ker se je sodilo, da bodo Japonci preje udarili tam kot pa v Pearl Harborju. Gen. MacArthur je imel torej 12 ur predhodnega svarila, ko so bila njegova letala pokošena kot golobi v strelski galeriji.

V interesu bodoče varnosti bi se moral nepričakovani napad v Manili prav tako temeljito preiskati kot se je preiskal napad v Pearl Harborju.

Za kar gre, je to, da prihajamo na Japonsko pod vojaškim vodstvom, ki je v preteklosti podcenjevalo Japonce. Morali bi biti gotovi, da nam prekanjeni japonski militaristi ne bodo zopet nasuli peska v oči.

V gotovem važnem oziru so s tem že začeli. Svarilo, s katerim je prišel na dan gen. Chennault, je na mestu. Gen. Chennault namreč svari, da s tem, da smo pustili cesarja nedotaknjene, se izpostavljamo nevarnosti, da mu bo dana prilika zgraditi enako Japonsko, s kakršno smo baš končali vojno.

Najboljša strategija cesarja in militaristov okrog njega sedaj je, da nekaj let pokorno sodelujejo, dokler ne bomo prišli do zaključka, da je Japonska "pomirjena" in da naše čete lahko pokličemo domov. Kadar se bo to zgodilo, si lahko predstavljamo, da bodo šli z vso energijo na

delo za organiziranje dežele za nov podjarmljevalni poziv, čim se bo nudila prilika.

To je ravno tako, kakor če bi bili v Nemčiji pri volji delati s hitlerjevsko vlado in kabinetom, v katerem bi sedeli predstavniki junkerjev in nemških industrijalcev. Taka okupacija bi samo pripravila tla za obnovo nacizma. Taka pa je okupacija, ki se očitno organizuje na Japonskem.

Skušnje, ki smo jih imeli z ameriški Japonci v tej vojni in skušnje z njimi v mirnem času, pokazujejo, da je demokratska Japonska, s katero bi bili v stanu živeti v miru in prijateljstvu, mogoča in dosegljiva.

Toda dosegljiva ni, ako bomo pustili cesarja na krmilu, ako bodo naše okupacijske oblasti delale potom njega, in ako bomo na ta način ohranili njegov vpliv in vpliv militaristične klike okrog njega.

FRANK BUCK:

O neverjetni
požrešnosti
lačnega udara

Najbrž ni večje ironije v kraljestvu plazilcev kot je ona ogromnega udara, ki je prišel do svojega plena. Žival ostane prav tako mrtva kot bitje, ki ga je požrla in si skoraj ne more pomagati.

Lov na udara, ki se je pravkar nasitil, torej zelo olajša lovčovo delo. Kar se mene tiče, me ni sram povedati, da nimam ničesar proti temu, če si svoje delo lahko napravim lažje. Če je ravno nisem prisiljen tedaj, ne vidim razloga, zakaj bi se moral spravi na svoj posel, kadar je najbolj nevaran, in naskočiti ogromno kačo, ko je v posesti vse svoje moči.

V ulicah Thatona, mesteca, ki sicer čisto nudi kako bizarno sliko, pa niso videli še nikdar nekaj bolj nenavadnega, kot je bil sprevod, ki se je onega dne vil proti mestni bolnišnici. Tovariši izginulega Maung Chit Khina, pet po številu, so si vrgli mrtvo kačo preko rame in so se podali s tem čudnim tovorom naravnost pred vrata ustanove, ki skrbi za bolne v Thatonu in njegovi okolici. Tukaj so tantsko kačo razparali in pokazalo se je zlomljeno strto truplo Maung Chit Khina. Kakor so bolničarji, ki so o zadevi napravili zapisnik, povedali, ga je žival pogoltnila z nogami naprej.

Preiskava, ki sem jo vodil o tem žalostnem dogodku, se je razlikovala samo v eni važnejši točki od poročila, ki so ga oddali krajevni oblasti prijatelji mrtvega lovca. Ti so namreč izrazili svoje mnenje, da je bil Khine, ko je iskal zavetišče pred dežjem, napaden od zgoraj ali z drugimi besedami, trdili so, da je kača skočila nanj z drevesa. Jaz pa mislim, da je Khine, ko je začelo liti v potokih, planil proti prvemu drevesu in se pri tem moral naravnost zaleteti v kačo, ki se je smatrala napadeno ter se v trenutku ovila okrog Burmežana, ga strla in ga začela polagoma požirati. Začenši najprej pri nogah, kot je bilo uradno ugotovljeno, je veliki ovijalec brez težav odstranil le narahlo nataknjene čevlje. Halja pa je odpadla, ko so se smrtni voji strašnega džungelskega boreca vedno tesneje in čvrsteje oklepali telesa nesrečnega moža.

To je bil edini ugotovljeni primer, ko je udav požrl človeka. Ker je ubiti lovec tehtal 68 kg, stvar s fizičnega stališča ni prav nič čudna. Znani so mi primeri, ko je udav požrl mnoge obsežnejše žrtve, zlasti iz družine srnjakov. Izredno je pri slučaju Khina le to, da se je kača v tem primeru spravila na človeka, ki očitno ne spada med njen plen.

Hočem povedati še neki dogodek, da bi si lahko predstavljali požiralno sposobnost teh strašnih tropičnih kač. Kot uvod naj navedem nekaj dejstev o orodju, ki ga je narava dala udavu, da lahko izvede taka naravnost čudežna dejanja. Ti veliki divileci imajo namreč vsi raztegljivo žrelo, ki bi ga lahko primerjali šarnirju. Spodnja ustnica se

iztegne kot pahljača, kadar požast spusti svojo spodnjo čeljust, ji ta omogoča, da zajame s svojim žrelom predmete, ki so več kot trikrat večji kot je dolga njena glava. Videl sem že marsikatero udara, ki je meril šest do sedem palcev preko ust v mirnem stanju in lahko si grafično predočite, kaj lahko žival vse požre, če to mero pomnožite s tremi.

Ko sem bil pred leti na lov v Pelambu v južni Sumatri, me je poiskal mladi domačin in mi povedal, da se govori o velikem udavu, ki se je pravkar našel in ki baže leži komaj pet milj odtod v džungli. Domačini na otoku so namreč dobro vedeli za moj poklic in vedno so radi zaslužili kak novič z informacijami o primerkih, za katere so mislili, da bi se zanje mogel zanimati.

Ker sem tedaj iskal nekaj lepih in velikih udavov, sem sklenil, da se napotim v džunglo in si poiščem žival. Domačin, ki mu je bilo znano, kje so kače videli, me je spremljal kot vodnik. Ko smo dospeli na lice mesta, smo v naše razočaranje ugotovili, da so neki domači lovci prišli do kače pred nami in jo zaradi kože ustrelili.

Imel sem vtis, da sem pred nekim neobičajnim pojavom, ko sem otipaval silno oteklino kačjega trupa. Eden domačinov mi je rekel, da je kača požrla rusa (srnjaka). V devet in devetdesetih primerih med stotimi, ko požre plažiči piton v teh kraljih srnjaka, gre namreč za malo vrsto srnjakov, znano pod imenom mudžak. Dorasel kozel v tej skupini redko tehta okoli sto funtov, samice pa dosežejo komaj 40 do 50 funtov.

Bilo pa je očitno iz silno naraslih oblik mrtvega pitona, da je moral požreti nekaj večjega, kot bi bil navaden mudžak. Rekel sem lovcom, naj prerežejo velikansko kačo, da bi mogel posneti sliko, ker sem si mislil, sodič po strašni buli na kačinem truplu, da bi posnetek tega neverjetnega udavovega kosila znal biti zanimiv iz zoološkega stališča.

Kača je bila hitro razparana, in kar sem zagledal, je bilo še mnogo bolj neobičajno, nego sem pričakoval. Kača je namreč požrla sambarskega jelena, največjo vrsto azijske srne, z njegovimi košatimi rogovi vred; bil je to prav lep primerek, ki je tehtal gotovo preko 160 funtov. Ko se je plazilka ovila okrog svoje žrtve, je najprej strla žival, nato se je pa ovila okrog rogov in je še te polomila. Cim so bili ti rogovi gladko pritisnjeni ob jelenov vrat, tedaj je kača začela požirati svojo žrtvo, in sicer z nosom naprej. Se vedno hranim izredno sliko jelena z njegovimi strtimi rogovi v razparanem trebuhu strašne kače. Založniki mojih doživljajev so mi povedali, da je slika tako grozotna, da je ne morejo objaviti in tudi sam nisem na to nikdar mislil. Hranim jo le kot primer več čudovitih pojavov džungelskega življenja.

Od tedaj naprej sem bil vedno prepričan, da ima udav telesno sposobnost požreti tudi človeka, toda šele leta nato sem naletel na tak dogodek, ko sem preiskoval skrivnostno smrt bednega Maung Chit Khina.

V Kaulu Kangsarju v Peraku, eni med Zveznimi malajskimi državami, pripovedujejo zgodbo, glede katere zatrjujejo moji prijatelji, da je resnična, o neki Angležinji, ki je pred kratkim prišla v te kraje in ki je imela prav neprijetno izkušnjo z eno teh velikih kač. Bila je prikovana na posteljo, ker je pred nekaj dnevi rodila dete. Bilo je kasno proti popoldnemu in lagodno je dremala v postelji, ko se je instinktivno predramila iz svojega sanjarjenja. Obšel jo je občutek, da je nekdo ali nekaj pravkar stopilo v sobo. Ko se je ozrla, je opazila ogromno kačo (dvajset metrov dolgo), kako je pravkar zdrknila v sobo skozi odprta vrata verande in se usmerila naravnost proti zibelki, kjer je ležal otrok.

Polovica kačjega telesa je bila že v sobi, ko je žena prvič nepela vse svoje moči, da bi zakričala na pomoč, odpovedale so ji pa glasovnice, kar se čisto zgodi, če se človek nepričakovano najde pred kačo ali roparsko zverjo. Okamenela od groze ni mogla spraviti iz grla glasov.

Šele, ko se je kača začela ovijati okrog zibelke, se je ženi povrnil glas. Njen krik je šel skozi možek vsem, ki so ga slišali. Ogrumna kača se je tedaj obrnila proti njej ter jo ledeno pogledala. Od strahu na pol ponožela žena je kriknila drugič.

Kabun (vrtinar domačin), ki je obrezoval grmičevje pred hišo, je prišel v sobo vihteti v rokah parang. Za petami sta mu sledila dva mlada malajška delavca.

Vrtinar je planil v sobo baš v trenutku, ko je kača okrenila glavo od žene v postelji in umerila svojo pozornost na zibelko. Glava velike kače je bila tedaj v višini roba zibelke, manjšak je le še trenutek in dete bi bilo v njenem smrtnem objemu. Kabun sedaj zamahne z vso silo, ki mu jo je dala narava, in strahoviti udarec je zadell kačo tik za glavo. Istočasno sta jo pograbila oba delavca za rep in jo skušala izveliči proč od zibelke. Udav je besno opletal, da so sinovi nebeskega carstva zleteli po vseh kotih. Sedaj je pa vrtinar začel s sveto jezo toliko časa udrihati kači po glavi, dokler ji je ni osekalo s svojim ostrim rezilom. Vsi Malajci znajo zelo spretno vihteti nož, toda vsak povprečni kabun bo obvladal svoje rojake, če mu daste v roke parang.

Strašni nož domačina je njegovo glavno obrambno sredstvo, obenem pa tudi vrtno orodje, ki ga mora imeti vedno pri sebi. Nikdar ne gre brez njega iz hiše in med bojem je prav lepo gledati, s kako spretnostjo ga zna uporabljati.

Zgodba je zelo redek primer, kjer je nož v človeških rokah obvladal strašno in spretno kačo z njenimi železnimi mišicami.

Udavi so bili moj najljubši lovski predmet. Danes je ta vrsta živalstva že precej dobro znana, toda še nedavno se je še zelo malo vedelo, kaj se dogaja potem, ko je taka kača požrla tako obsežno žival in začinja proces prebave.

Leta so me prijatelji po živalskih vrtovih in muzejih prosili, naj napravim poskus in preiščem eno teh kač, ki je pravkar požrla večjo žival, in nato poročam, kako kača svoj plen razkroji v telesu.

Šele leta 1926, najmanj deset let po svoji obljubi, se mi je posrečilo dobiti zaželjeno pojasnilo.

Bil sem na enem majhnih holandskih otokov južno od Singapora. Ti otoki kar mrgole kač, zlasti udavov. Za lovca na velike davilce so pravi raj.

Ker sem dobil naročila iz nekih živalskih vrtov za udave, sva se z Alijem podala na pot, da ustrezava našim odjemalcem.

Med ujetimi kačami sem imel posebno lep primerek, ki je služil za naravnost idealen poskus-

ŠKRAT

"Z obema ženama sem smolo!"
"Kako vendar?"
"Prva mi je pobeignila."
"In druga —?"
"Ta mi noče pobeigniti!"

ČEBULOJEDCI

Kakor daleč nazaj pomni dovinu, zmerom: so južnjaki čislali čebulo. Egipčani, Kitajci in Perzijci so jedli čebulo najrajsi sirovo in jim bila v tej obliki—lahko rečemo—nekakšna narodna jed. Pri kitajskih veljala čebula za delovito. V Ilivdiji poje Homer o čebuli, ki mami k pijaci, ker jo takrat zmerom dajali gostom. Čim bolj je pa kultura pametnejša, tem bolj je ugled čebule pada. Poslej se ni uživala več sirovo, ampak le še kot začimba drugih jedi. Že pri Grkih in Rimljanom je bila v poslednji dobi med najboljšimi ljudmi čebula na obednem glasu. Duh po čebuli in čebulo ni izdajal rajo, in tako ostalo vse do današnjih dni. Čebula spada čebula—objektivno gledano—med najbolj zdravila čebula.

sredstvo za primer, da pokaže ostre predmete. Če ne bi bilo čudnega varstva, tedaj ostra merjaščeva kopita ravnala na koščke kačje drobovine. Vse to kaže, da je istina, kači bolj prav zamotana. Zato tega so odvisne zgodbe, ker sem jih čul na svojem zadnjem potovanju po Daljnem vzhodu. Govorilo se je o ogromnem vrhu, ki je požrl vodnega bivolca. Plazilec je pogoltnil človekovo trup, ki se je zaustavil šele pri obsežnih rogovih. Toda to je očitno ni motilo, ker je čaka, kdaj bodo ostri prebavni sokovi razkrojili plen v njem. telesu in da bo potem glava in ma od sebe odpadla. Če vam povem, da je srednji vodni bivol tako velik kot povprečni ali konj, boste videli smisel teh bajk.

Vas muči naduha?
Pri nas si lahko nabavite najbolj olajšavo za to mučno bolezen. Zdravilo je jamčeno pa dobite denar nazaj.

Mandel Drug Co.
LODI MANDEL PH. C.
Slovenska lekarna
15702 Waterloo Rd.
IV. 9611
Odpri 9:30 do 10:00 vsak dan
Zaprto ves dan ob sredini

Back the Attack
BUY MORE THAN BEFORE
KUPUJTE VOJNE BOJNE

LIVARJI
Izborna prilika pri
NATIONAL MALLEABLE & STEEL CASTING CO.
Nobenih težav vsled preosnove
Civilna produkcija v polnem razmahu
Smo 77 let na uslugo transportacijskim industrijam
The National Malleable & Steel Casting Co.
10590 Quincy Ave.

Slovenski ameriški narodni svet

3935 W. 26th Street, Chicago 23, Ill.
 Na zadnji (prvi) konvenciji SANS, ki se je vršila 2. in 3. sept. 1944 v Clevelandu, so bili izvoljeni sledeči uradniki, gl. odborniki in člani širšega odbora:

CASNI ČLANI:
 Casni predsednik: LOUIS ADAMIC, Milford, N. J.
 Casna podpredsednica: MARIE PRISLAND, 1034 Dillingham Avenue, Sheboygan, Wis.
 Casni član: DR. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

CLANI EKSEKUTIVE:
 Predsednik: ETBEN KRISTAN, 23 Beechtree St., Grand Haven, Mich.
 Podpredsednik: JANKO N. ROGELJ, 6208 Schade Ave., Cleveland 3, O.
 Podpredsednik: FRED A. VIDER, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois.

Tajnik: MIRKO G. KUHEL, 3935 W. 26th St., Chicago 23, Ill.
 Skladnik: VINCENT CAINAR, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
 Zapisnikar: JACOB ZUPAN, 1400 So. Lombard Ave., Berwyn, Ill.

LEO JURIOVEC, 1840 W. 22nd Pl., Chicago 8, Ill.
ANTON KRAPENC, 1636 W. 21st Pl., Chicago 8, Ill.
LEOPOLD KUSHLAN, 6409 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.
ALBINA NOVAK, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.
FRANK ZAITZ, 2301 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

NADZORNI ODBOR:
 LOUIS ZELENIKAR, predsednik, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 JOSIE ZAKRAJSEK, 7603 Cornelia Ave., Cleveland 3, Ohio.
 JOSEPH ZAVERTNIK, 309 Tenafly Rd., Englewood, N. J.

SIRSI ODBOR:
 ANTON DEBEVC, 1930 So. 15th St., Sheboygan, Wis.
 JOSEPH F. DURN, 15605 Waterloo Rd., Cleveland 10, Ohio.
 THERESA ERJAVEC, 527 No. Chicago St., Joliet, Ill.
 ANTON GERZEL, 334 Erie Ave., W. Aliquippa, Pa.
 ANTON HORZEN, Route No. 4, Princeton, Ill.
 ANTHONY JERSIN, 4676 Washington St., Denver, Colo.
 FRANK KEBE, 223-57th St., Pittsburgh 1, Pa.
 FRANK KLUNE, 604-3rd St., N. W., Chisholm, Minn.
 BELENA KUSAR, 1936 So. Kenilworth Ave., Berwyn, Ill.
 KATHERINE KRANZ, 17833 Hawthorne Ave., Detroit 3, Mich.
 JOHN KVAITICH, 411 Station St., Bridgeville, Pa.
 JOHN POLLOCK, 24465 Lakeland Blvd., Noble, Ohio.
 ANTONI MUIZ, 304 Menahan St., Brooklyn, N. Y.
 ANTONIETTE SIMICICH, 1091 Addison Rd., Cleveland 3, Ohio.
 THERESA SFECK, 4658 Rosa Ave., St. Louis 16, Mo.
 VALANTINE STROJ, 1040 N. Holmes Ave., Indianapolis, Ind.
 JOHN M. STONICH, 1634 Cedar St., Pueblo, Colo.
 ANDREW VIDRICH, 706 Forest Ave., Johnstown, Pa.
 ANTON ZBASNIK, A. F. U. Bldg., Ely, Minn.
 JOSEPH ZORC, 1045 Wadsworth Ave., No. Chicago, Ill.

Ljubka roparica podlasica

Ena izmed najlepših divjih živali naših krajev je nedvomno podlasica, ki združuje v sebi poleg gibčnosti in prožnosti vervečine tudi vse krvoločne lastnosti bojevitve roparice. Spada v pleme kun in ne živi samo v naši deželi, marveč je razširjena po vsej Evropi, severni Aziji in severni Afriki. Vsaka okolica ji je dobrodošla, ker podlasica nima kakega ustaljenega nagnjenja do določene bivališča. Živi v goratih in gozdnatih krajih, razširjena pa je tudi po ravninah in celo po stepah. Za bivališče si izbira dupla, kamnite groblje, izpodjedene bregove, krtove in mišje luknje, po zimski se celo rada naseli blizu hiš, kjer ji je skladanica drv zlasti priljubljena zatočišče.

Enako raznolika je njena prehrana, zaradi katere ljudje ne vedo prav, da-li naj to prištejejo med koristne ali škodljive živali. Brez izbire lovi miši in podgane, zalezuje ptice, mori kuščarje, slepice in belouške, loti pa se seveda tudi gada in modrasa. Nevarna je kokošim, golobom, kuncem, divjim zajcem in celo mladi srnjadi.

Kakor vse kune, ima tudi podlasica podolga život, ki doseže pri odrasli živali dolžino 15 cm in nekoliko čez, rep sam pa je dolg 4 cm. Njen kožušček je rdečkasto-rjave, na trebuhu pa bele barve. V visokih gorah in na severu je običajna celo popolnoma bela podlasica. Vitka živalca je nenavadno lične vnanosti in ako bi ne imela znane krvoločnosti, bi si jo bil človek gotovo že udomačil kot prelepo igračičo, tako pa jo mora preganjati, da bi se mu preveč ne razplodila in ne postala le prenevarna perutnina in pitcam pevka.

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

Lovci in prijatelji prirode radi pripovedujejo različne dogodivljaje s to malo zverjo in vsa pripovedovanja so si edina v tem, da se ta ljubka živalca, okrutna, urna, neusmiljena roparica odlikuje med vsemi svojimi sorodniki po izredni predrznosti, silovitosti in pogumu. Kdor pa ima srečo, da se neopazen približa in opazuje igro njenih mladičev, dolgo ne bo pozabil prelepega prizora. Ure in ure bi človek gledal prekopicavanje mladičev, ki ni nič drugega nego priprava in šola za kasnejše razbojniško življenje.

Zdi se, da mladiči pod nadzorstvom matere izvajajo vse gibe, ki jih bodo rabili v svojem nasilnem življenju. Od prihuljenega zalezovanja do bliskovitega skoka na zatilnik izbrani žrtvi so vsi gibi na učnem redu, medtem ko se soigralce skuša z vso prekanostjo in urnostjo, lastno kunjinem plemenu, oteti napadu in ga odbiti. Ljubka igra je le vaja za brezobzirno ubijanje in mora se reči, da imajo mlade podlasice v tem pogledu prav izvrstno življensko pripravo. Kdor ima količkaj smisla za prirodo in poznavanja živali, bo v igri čisto natančno razločil, kdaj se mladiči uče zalezati in napasti ptico, kdaj kačo, kdaj se velja pognati za vrat večji živali in ji zadati smrten vgriz v tilnik. Kakor pa se le malo zgane opazovalec ali da počni pod njim vejica, je konec prelepe idile in na mah izgine vsa družbica v svoje bivališče.

Po svoji urnosti je prišla podlasica v pregovor, saj pravimo okretnemu in ročnemu človeku, da je uren kot podlasica. Taka primerja še ni žaljiva, manj vsečna pa je, kadar obraz svojega sobesednika primerjamo z njenim gobčkom, dasi se je včasih res težko vzdržati in ne izreči primere. Tudi predrznost podlasice je že v prislovici. Naša sreča je, da so silna bojevitost, krvoloč-

nost, urnost, sila in pogum združena v taki igračiči, kakor je podlasica. Ako bi imela velikost volka in tej primerno telesno silo, bi bila gotovo najnevarnejša žival naših krajev. Borba človeka z njo bi bila silno težka in neoborožen bi ji nedvomno vselej podlegel.

O njeni predrznosti in pogumu par primerov: Lovec se je šel kopat v Savo. Hodeč po peščenih stezi je zagledal zelenca, ki je urno tekla proti njemu, dasi je moral čuti šum njegovih korakov in videti njegove gibe. Že ko je bil prav pri njegovih nogah in kazal namero, da se vzpne na nje, je zagledal povod za njegov velik strah. Nenadoma se je na stezi pojavila podlasica in preden se je zavedel, mu je prav izpred nog pograbila nesrečnega kuščarja in je planila v bližnje grm. Nesrečnejš je iskal zaščite pri človeku, znanem sovražniku vsega živalstva, manj se je bal razkričanega krutega gospodarja stvarstva, nego male podlasice. Potek je tudi dokazal, da je bila njegova bojazen opravičena.

Lovci dalje pripovedujejo: Pri moji hiši stoji skupina petih smrek in rač posedim v njihovi senci. Oni dan sem začul v vrhovih smrek neko cvilenje in padajoče iglice so pričale, da se v krošnjah vrši eden izmed tistih prizorov v prirodi, ki jih tako rad opazujem. Po smreki je lovila podlasica veliko podgano, ki jo je bila pritirala s tal na drevo. Komaj sem dobro opazil, kaj se godi, je mala zver že sedela podgani za tilnikom, v naslednjem trenutku, je sko-

čila s svojim plenom z drevesa in se skrila pod našo skladanico. Nikoli bi si ne bil mislil, da zna podlasica tako urno plezati.

Na lovu je pred gonjači prišla predme podlasica z zadavljeno miško v gobčku. Prav med nogami mi je šinila izpred oči in spominjam se, da sem se zavedel svojih počasnih kretenj in svoje v nebo vpijoče nerodnosti, ko je bila živalca že davno na varnem, jaz pa sem še poskušal, kako bi jo pritisnil s črevljem. Vse to se je zgodilo v istem trenutku, toda kje je že bila podlasica, ko sem jaz okorno teptal na mestu!

V našem potoku sva z očetom lovila postrvi. Oče je potegnil srednje veliko ribico iz vode. Videl je med nama, ko ji je izdiral trnek. Pa se je nekako osvobodila in padla na tla. Da ne bi s premetavanjem dosegla vode, sva se oba mahoma sklonila za njo. Nekdo pa je bil hitrejši, pobral nama je postrvi in izginil z njo v grmu. Bila je seveda podlasica, ki tedaj tudi postrvi ne zametava, moram pa reči, da sva bila z očetom močno presenečena zaradi izredne njene predrznosti.

Tudi plava zelo dobro ta pretkanka. Sedel sem z udico na potoku. Na drugi strani se je naenkrat prikazala podlasica z veliko mišjo v gobčku. Prav meni nasproti je sedla na zadnje noge in me opazovala. Z miško v gobčku se je nato spustila v precej derečo vodo in jo ročno preplavala. Videl sem, da jo je tok zanesel le malo nižje. Niti ozrla se ni več po meni, marveč

je izginila z mišjo v bližnje staro zidovje, kjer sem kasneje dognal, da ima mladiče. Zanimivo je, da je plavala tako, da sprednji del života sploh ni bil pod vodo.

Nekoč mi je pes zavohal podlasico v krtini. Ril je in kopal za njo, naenkrat pa se je cvileč vrgel nazaj in na smrčku mu je visela podlasica, ki se je zagrizla vanj, ko ni imela možnosti, da pobegne. Z zamahom jo je stresel, nato pa planil za bežečo podlasico in ji takoj zavil vrat. Sirota pač nima tolike moči, kolikoršen je nje pogum.

Iz vsega tega nam je jasno, da je podlasica prava pravcata roparica. V kokošnjaku, v lovišču in v parku, kjer gojimo ptice pevke, ji gotovo ni mesta. Pa tudi kmetovalec si lahko zastavi vprašanje, kaj mu koristi podlasica, ki uniči sto miši, zraven pa pokonča tudi isto število ptic.

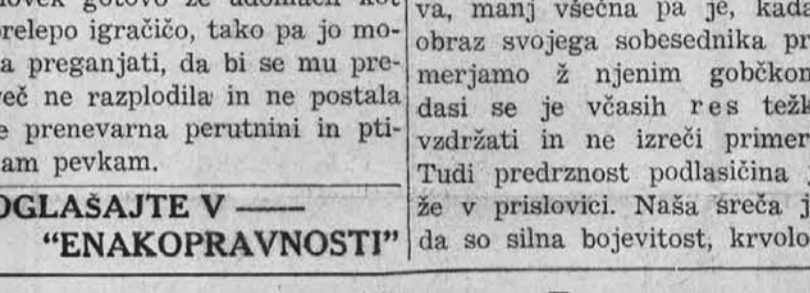
V Avstraliji so proti kunčiji nadlogi poskusili s tamošnjo podlasico, ki je bila hud sovražnik kuncev. Zaščitili so jo, da se je silno razmnožila, toda pri tem se je tudi privadila človeka. Odslej se je lotevala le kokoši in jajc, kunce pa je puščala pri miru. Zaščita jo je pokvarila in morali so ji jo zopet vzeti. V loviščih dela podlasica veliko škodo med fazani, gozdnimi jerebi in drugo pernatost divjačino, vendar bi bil nje popolni zaton enako velika pogreška, kakor popolna zaščita. Priroda potrebuje tudi podlasico, da ustvarja potrebno ravnost.

Dušica Rožamarija

(SVETNICA IN NJEN NOREC)
 Agnes Gunther
 Poslovenil Boris Rihteršič

(Nadaljevanje)
 Oh, kako je Gizelina tenčica...
 "Kaj je zdaj, Roža?" Ali ne bi napravila kratkega odmora? Se enkrat moram vse prevleči, potem se bom pa lotil ljudi."
 "Jaz imam že tako dolgo vse zamišljeno, da je kar škoda, če ne bova nadaljevala. Septembrski dnevi so kratki."
 Čudovito lepo je, toda dnevi so res kratki, in zjutraj leži vselej nad zemljo debela, bela megla, in se časih dviguje prav do vrha hriba. Tega Rožamarija nima rada. Samo nič mrzlega, vlažnega: če pride potem solnce, na svilen, sinje jesensko nebo, ji dobro de. Premišljata še, ko pride Ulrika, kakor sama pravi, z enim nasmejanim in enim jokanim očesom v delavnico, s sestro Margo pod roko.

Government Prepares Postwar

Heads of the different government departments working on cuts in wartime restrictions. Left to right: J. A. Krug, War Production board; Chester Bowles, Office of Price Administration; Frank L. McNamee, War Manpower commission; William H. Davis, director of economic stabilization; and John Snyder, director of war mobilization and reconversion. The purpose is to remove all government restrictions and rationing as soon as possible.

Stars in Service
ADOLPH KIEFER
 OLYMPIC BACKSTROKE CHAMPION - WORLD AND AMERICAN RECORD HOLDER AND 25-TIME WINNER OF THE U.S. BACKSTROKE CHAMPIONSHIP - INDOORS AND OUTDOORS - NOW AN OFFICER IN THE U.S. NAVY!
 KIEFER WAS THE GREATEST BACKSTROKE SWIMMER OF ALL-TIME - AND YOU CAN BE A BACKER OF THE GREATEST ATTACK OF ALL TIME - BUY MORE WAR BONDS!

Zavitki za Jugoslavijo

Sedaj se lahko pošljejo zavitki težki do 11 funtov v Jugoslavijo. Kdor želi poslati zavitke, ki vsebujejo kavo, čaj, riž, milo in druge koristne in potrebne stvari svojim v Jugoslavijo, se lahko zgleda pri:

August Kollander

V SLOVENSKEM NARODNEM DOMU, 6419 ST. CLAIR AVE.

ki sprejema naročila za take zavitke. Vsak zavitek je zavarovan pri pošti. Zavitki se lahko pošljejo tudi v Francijo, Belgijo, Grško in Italijo. V Italijo se pa po 11 funtov. Kollander tudi pošilja denar brzojavno ali po pošti v Italijo, Francijo, Češkoslovaško zveze, toda kakor hitro bode vpostavljen se bo naznanilo. Ako želite poslati kabel v Jugoslavijo vam bo to Kollander drage volje storil, kakor bo tudi na razpolago pri vseh zadevah, ki se tičejo stare domovine.

Remains Swim Champ

Keo Nakama of Ohio State retained his 400-meter crown and was judged the individual winner, having the most points in the recent Senior AAU swimming and diving championship.

SKEBE & ULLE
 PLUMBING AND HEATING CO.
 15601 WATERLOO ROAD KENMORE 7248
 Nanovo položimo vodne cevi in sčistimo odvodne kanale. Dajte vaše naprave za grejte na paro in vročo vodo sedaj pregledati! — Mi prodajamo plumberski in grelni material ter istega tudi inštaliramo.
 Nočni klici: MIKE SKEBE—KE 4614 — AL ULLE—IV 1788

KUHINJSKE PEČI
 Imamo lepo izbere Grand, Roper in Quality kuhinjskih peči na plin.
 Nudimo vam tudi električne kuhinjske peči.
 Miza in 4 stoli (breakfast set) od 24.95 naprej.
 Pri nas dobite tudi druge predmete za vaš dom
NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE
 6104 ST. CLAIR AVE.
 JOHN SUSNIK

LIČNO DELO
 za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu.
 Cene vedno najnižje.
ENAKOPRAVNOST
 6231 ST. CLAIR AVENUE
 Henderson 5311-5312
 Cleveland 3, Ohio

Pomladni sen

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Prisedil I. H.

(Nadaljevanje)

— Ne učite me s svojo dobroto, — prosil Marija, — to me boli. Zakaj ne bi moglo vse ostati pri starem, saj je bilo tako lepo in mirno; tako se počutim zadovoljno — dalje ni govorila, ker so ji solze hotele zadušiti glas.

— Podrli ste mi najdražje upanje, — pravi mladi zdravnik — odkar vas poznam, sem imel željo, imeti vas za svojo ljubo ženo. Tako zelo vas imam rad, draga Konsuela. — Pograbite svoj klobuk. — Toda sedaj moram iti; oprostite.

— Ne sinete biti jezni, prijatelj; ničesar hudega vam nisem hotel storiti — ravno nasprotno. Akó bi poznali moje življenje — kdo ve, ako bi me še pozeleli za svojo ženo.

— Govorite, kot bi kdaj napravili kak zločin. Konsuela, da splašite našega prijatelja doktorja, — pravi gospa Omanova skoro jezno, — to ni prav in ni —

— Mislite tako, morebiti je boljše, — odvrne mirno Marija. — Torej, gospod doktor, — se prijazno obrne k doktorju, — naj ostane, kot je dogovorjeno. Po vaši uradni uri pridete po mene in tedaj bom pripravljena. Oprostite mi pa, če sem storila kaj žalega, toda ne morem drugače, ako hočem biti poštena. Kaj ne, oba bova pozabila na ta četrt ure in vse med nama bo ostalo pri starem?

Z ljubeznjivim nasmehom, ki je moral vsakemu šiniti v srce, mu ponudi svojo nežno, belo roko, katero krčevito objame, jo nato pritisne na ustnice in odide.

— Ne razumem vas Konsuela, in vas ne morem razumeti, — pravi gospa dr. Omanova nekoliko srdito. — Ubogi revež! V njegovem upanju sem ga še celo potrjevala in mu prigovarjala — ko bi vedela, da ste tako sami svoji — ne, tega ni mogoče verjeti. Kaj bo rekel moj mož, ki bi bil tudi tako rad videl, ako bi vidva nekoč postala par. Kot nalašč ste vi za ženo doktorja. Zakaj vendar se odpovedujete vsaki sreči; in vi, ki ste tako mladi in lepi. Tako lepi Konsuela, — meni, stari ženi že lahko verjamete.

— Kdo pravi, da sem se odpovedala vsaki sreči? — odvrne z nežnim nasmehom, — v svojem poklicu sem srečna, če.

— E, to je vse neumnost in samo lepa fraza. Edino pravo srečo najde človek samo v zakonu in jo šele tukaj spozna; seveda, združiti se, se morata prava dva. Poglejte mojega starca in mene — četudi se večkrat prepirava, se vendarle razumeva in sva si od srca dobra. Oba se naglo razvnameva — no, saj sami veste. Kako bi se vi mogli imeti. Premislite še enkrat dobro! Alfred Kornelius je zelo ljubezniv človek, pri tem premožen — lep — ugleđen.

— To vse vem, gospa; je dober in zelo simpatičen in tudi kot prijatelja ga imam rada — toda njegova žena ne morem biti!

— In zakaj ne? Potem ste celo —? — Gospa ne skonča, ker se je sama ustrašila tega, kar je hotela reči.

Marija se lahno nasmeje. — Kar skončajte, gospa, vem, kaj hočete reči. Ne, ne nisem žena, ki bi bila ušla ali pa bi bila ločena, — od te strani ni nikake zapreke.

— O tem bi mi bila tudi moja prijateljica pisala — toda —

Marija prime majhno okroglo gospo okoli pasu in pravi: — ne, ne, nič napačnega na

meni; drugače me vaša prijateljica ne bi bila poslala k vam. Bila sem samo samotna deklica brez veselja, ki sedaj smatra za svoj poklic samo v službi krščanske ljubezni — po grenki, britki izkušnji, ki uniči vse veselje srca in življenja. To je vse, gospa. In sedaj, prosim, da ne silite več v mene, ako me nočete oropati tega zavetja pri vas. Pozneje kdaj vam mogoče povem vse. Zdaj ne morem. Imejte malo potrpljenja z menoj. Saj sem vam tako zelo hvaležna in tako hudo mi je, da moram delati proti vaši volji. Toda verjemite mi, da ne morem drugače. Dr. Korneliusa imam preveč rada, da bi ga mogla napraviti nesrečnega. Imeti mora ženo, ki mu bo dala svoje celo srce — tega pa jaz ne morem več — moje srce je mrtvo!

— Toda vaši bolniki, ki se vlečejo za vašo dobroto?

— To je zopet nekaj drugega. To je neomejeno usmiljenje z nesrečo drugih. — Ali bi bil Alfred Kornelius zadovoljen samo z usmiljenjem? Ne! On hoče več — in tega mu ne morem dati!

— Priznam, Konsuela, da se premagana. Marsikatera druga bi pri vsem tem zagrabila, ne da bi kaj pomislila, — že zaradi dobre preskrbe — toda vi niste taka! Zelo mi je žal, da moram opustiti svojo srčno željo, da bi vaju videla kot moža in ženo — in v mehkejšem glasu nadaljuje: — Zdaj pa bom pogledala, kaj je Lina napravila. Toda po kosilu morate leči in se prespati, da hoste za prihodnje dni močni, vi, trmice! — In ljubeznjivo poljubi dekle na lice, predno odide v kuhinjo.

Marija pa poklekne in bridko ihti. Po njenem belem obrazu so polzele debele solze.

— Ljubi Bog, daj mi moč za prihodnje dni, ko ga bom zopet videla. Stoj mi ob strani in reši njegovega otroka!

V.

Takoj po uradnih urah pride dr. Kornelius. Marija je že vse pripravila in tako sta mogla brez odlašanja iti.

Spočetka je vladal med njima mučen molk; mladi zdravnik zavrnitve od zjutraj ni mogel pozabiti. Marija pa je bila tako ljubezniva, da je svojo odpoved oprostila — s premissljenimi vprašanji ga je spravila iz potrnosti.

Cim bližje sta prihajala hiši, v kateri je stanoval Wolf, tem močnejše ji je utripalo srce. Samo da ga ne bi takoj vi-

dela — svidenje z njegovo ženo bo že prenesla — za to je čutila dovolj volje in moči — toda on — ko bo zopet pogledala v njegove temne oči in bo slišala njegove zveneči glas — ali to ne bo preveč? Toda oborožila se je z vso odločnostjo, ki jo je od nje zahteval njen poklic in tako bo tudi to prestala.

— Gospa pl. Wolfova je zelo lepa elegantna gospa, — pripomni zdravnik, — toda nič mi ni simpatična. Preveč je samo-svoja in površna. Ne verjamem, da bi bil stotnik srečen z njo. — Začudeno me pogledujete, sestra, in gotovo mislite, da je Kornelius pravi blebeteč; zakaj bi sicer vse to pripovedoval? — Toda poglejte, mnogokrat imam priložnost biti skupaj s stotnikom Wolfom in ga smatram za najboljšega, najplemenitejšega moža, ki ga poznam — in ne samo jaz imam to mnenje, tudi dr. Oman in mnogi drugi. Zato se tudi tako zanimam za njegovo družino. — Kot vidim, smo prišli do cilja.

Nekaj minut zatem stojita zdravnik in bolniška strežnica pri malem bolniku. Gabrijela sedi poleg postelje in ko oba vstopita, naglo vstane.

— Dobro, da ste prišli, doktor, — pravi Gabrijela, — ne morem si pomagati. Lazo v svoji vročici me ne pozna več. Komaj ga zdržim v postelji. Gospodična pa mi tudi ne more nič pomagati.

Zdravnik stopi k postelji, prej pa še naglo predstavi strežnico: — Tukaj, milostljiva gospa, obljubljena pomoč, sestra Konsuela. Njey morete brezpogojno vse prepustiti.

— Kar je v mojih močeh, milostljiva gospa, da vam pomagam, bo storjeno, — odgovori sestra Konsuela s svojim mehkim, sladkim glasom.

Gabrijela posluša besedo, zdaj ni bilo nobenega dvoma več, to je samo glas Marije Winterjeve. Čudno naključje!

Brezbržno prikloni Gabrijela glavo, ko pa pade žarek svetlobe z zagrnjene svetilke na lice strežnice, je skoro okamenela od začudenja. Ta obraz ji je poznan — poteze njenega obraza si je tako vtisnila v svoj spomin, da jih je mogla med tisoči spoznati. Tako se narava ni mogla ponoviti — tako varljive podobnosti ni moglo biti; to mora biti ona! Ona sama, Marija Winterjeva, prejšnja ljubica njenega moža. Toda kako je mogla priti v obleko usmiljene sestre?

Toda popolno svetovna dama se je znala premagati in je zakrila svoje začudenje. Komaj pol minute jo je to začudenje imelo v svoji oblasti. Ojunači se in z veliko ljubeznivostjo, toda malo tuje ji reče:

— Dobro, da ste prišli, sestra, preživeli smo težke ure; in preteklo noč prav nič nisem zatisnila oči. Samo, da bi moj ljubi otrok bil zopet zdrav!

— Kar je v mojih močeh, milostljiva gospa, da vam pomagam, bo storjeno, — odgovori sestra Konsuela s svojim mehkim, sladkim glasom.

Gabrijela posluša besedo, zdaj ni bilo nobenega dvoma več, to je samo glas Marije Winterjeve. Čudno naključje!

Zmagoslavno zabliski v njenih očeh — zdaj je bila priložnost, da se masčuje nad svojim možem in mu poplača vsa njegova poniževanja! Prvikrat se morata videti pred njenimi očmi. Potem pa bo pasla svoje oči na njegovem presenečenju, ker bo videl svojo ljubo v svoji hiši in v taki obleki. Zelela je veseliti se nad njegovo muko, ko bo z onim dekletom v njeni, Gabrijelini, navzočnosti vsak dan skupaj.

Za trenutek je bil bolni otrok pozabljen; samo ta misel jo je napolnjevala. Njen načrt je bil narejen; Marija ni smela slutiti, da jo je spoznala. Za božjo voljo, obraz modistinje si mora vsaka dobro zapomniti, da ga je lahko spoznati tudi čez leta.

Zato je tudi govorila brez drege kot kaki tuji osebi, da je Marija skoraj mislila, da je Gabrijela pri svoji poznani površnosti ni spoznala. Pa Marija tudi ni imela časa, da bi o tem dolgo premišljevala, ker je hotela vso svojo skrb dati otroku. Zdravnik jo pokliče k sebi in ji da navodila.

— Saj veste sami, kaj vam je storiti, — pravi doktor, — zvečer pridem zopet. Otroka moramo rešiti, četudi je njegova bolezen tako zelo resna! — In

Gabrijela, ki ga je spremila do vrat, pravi: — Zaupajte, milostljiva gospa. In dokler ta le stoji pri kaki postelji, nisem niti v najresnejših slučajih izgubil upanja. Sestra Konsuela je pravi biser za nas zdravnike; zelo ljubeznjiva oseba.

— Še nikdar nisem slišala o njej, doktor. Potem še ne more biti dolgo tukaj?

— Ne, šele od avgusta. Prišla je iz D. . . iz otroške bolnišnice, in je prostovoljna bolniška strežnica. Vam pa milostljiva gospa, svetujem, da se sami varujete. Vaš otrok je v dobrih rokah.

Vedel je, zakaj ji je to rekel, kajti s svojo nespametjo mu je napravila že mnogo preglavic.

— Dobro znate govoriti, gospod doktor; Saj ne morem imeti miru, dokler je moj otrok v nevarnosti. — Tedaj nočaj pridete zopet?

— Da, milostljiva; med deveto in deseto uro.

(Dalje prihodnjik)

Mali oglasi

PREGLEJTE žlebove—odtekališča—sirehe in naročite takoj KAKOVOST IN IZDELAVO WM. POWELL
1634 EUCLID AVE. pri IVANHOE GL 4540

CVETLICE ZA VSE SLUCAJE
Venci, šopki, corsages itd.
DELL BRAMLEY
FLORAL SHOPPE
1264 East 71st Street
nasproti cerkve sv. Frančiška
HEnderson 0750

Uradnice podr. št. 14 S. Ž. Z.

Presednica, Frances Rupert, 19301 Shawnee Ave.; podpredsednica, Antonija Svetek; tajnica, Frances Klein, 19407 Muscoka Ave., IV. 4820; blagajničarka, Pauline Sajovec; zapisničarica, Mary Yapel; nadzorice: Frances Globokar, Frances Gréman in Frances Štupica. Seje se vršijo vsak prvi torek v mesecu.

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. HE. 3028
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

Dajte vaš fornez čistiti sedaj. Boljša postrežba in boljše delo. Fornez in dimnik čistimo po "vacuumu."
\$4 do \$6

National Heating Co.
Postrežba širom mesta
FAirmount 6516

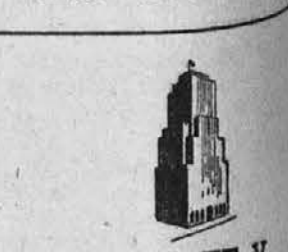
Five-Point Recreation
15107 ST. CLAIR AVE.,
MU. 9525
Sedaj pod novim vodstvom. Imamo še več datumov odprtih za rezervacije za moške in ženske keglaške skupine.

VSE KARKOLI
potrebuje se od zobozdravnika, bodi izvlečenje zob, polnjenje zob in enako lahko dobite v vaše polno zadovoljstvo pri dr. Župniku, ne da bi zgubili pri tem dosti časa. Vse delo je narejeno, kadar vam čas pripušča. Uradni naslov:
vhod na 62. cesti
Knausovo poslopje
6131 St. Clair Ave.

Naprodaj
ste dve hiši na eni loti; sprednja ima po 6 sob za dve družini, zadnja 5 sob; fornezi, vse udobnosti in v najboljšem stanju. Poizve se pri lastniku na 745 E. 103 St. Izvrstna investicija.

Išče se
žensko ali dekle za splošno hišna opravila. Nič pranja ali likanja. Ostati mora stalno. Pokličite med 10. in 11. uro dopoldne. IV 7330.

Za delavce

DELAJTE V MODERNEMU POSLOJU THE TELEPHONE CO.

potrebuje **ŽENSKO delavke hišnih delavke**
Downtown poslopišje
Stalno delo—Dobre plače
Polni ali delni čas
6 večerov v tednu
5:10 do 1:40 zj.
Zglasite se na
Employment Office
700 Prospect Ave., soba 10
od 8. zj. do 5. pop. ali
razven ob nedeljah
THE OHIO BEL TELEPHONE CO.

MLADA DEKLETA
da bi se učila šivanja na moški na power machine. Ako je mlada, bo kmalu napredovala v plačanežal stalnega dela.
Tedenska plača
THE LYON TAILORING
2320 Superior Ave.

LIVAR
Plača od ure
na plumberski kovani opremi

Republic Brass
1623 East 45th St.
severno od Payne Ave.

Power Machine opravila
Izurjene na moških delavcih
Tudi izurjene delavke za šivanje lukenj za sukanje
Tedenska plača
THE LYON TAILORING
2320 Superior Ave.

Mali oglasi
Proda se

ledenico, ki drži 50 ledu; kot nova. Cena Ledenica za na piknik, ži 50 funtov ledu ter pravna za mehko pivu; ima dve cevi. \$14. Frank Zupančič, Lakeland Blvd., KE 4146

NORTHERN FURNITURE
Forneze instaliramo pravimo vsakovrstne z novimi ali rabljenimi
1172 E. 79 St.
HE 4146

Waterloo Style
15333 WATERLOO v Slov. del. doblj. OBLEKE ZA DEKLETA DO MERE 50. Izdelujemo obleke, popravljamo obleke, venško.

VAŠI ČEVLJI
bodo zgedali kot novi, ako jih v popravilo zanesljivega vedno izvrši prvovrstna
Frank Marz
16131 St. Clair Ave.

Zavarovalnica
proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam itd.
preskrbi
JANKO N. ROČIĆ
6208 SCHADE AVE. POKLICITE

Oglašajte se v Enakopravnosti

Co-Operative Farm

Employees of Goldwaters department store in Phoenix, Ariz., during their spare time operate a 21-acre farm which furnishes them with fruits, vegetable, poultry and dairy products. They are paid in produce from the farm. More than 160 employees work the farm.

Trumans Help Celebrate Peace

Following his announcement that Japs had met peace terms, President Harry S. Truman, accompanied by Mrs. Truman, appeared on the steps of the White House to greet the crowds gathered for the official announcement. The President announced to the crowd that he had declared a two-day holiday for all government employees—which did not include his staff.

Naznanilo in zahvala

Neizmerno poirri naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem, da nas je zadela strašna nesreča. Izgubil je svoje mlado življenje naš do-bri, ljubljani sin in brat

Cpl. Joseph V. Picely

Utonil je dne 26. junija v Nemčiji pri pravi mostu. Njegovo truplo počiva na vojaškemu pokopališču v Nurenberg. Rodil se je 29. decembra 1924 v Clevelandu.

Naša želja je, da se iskreno zahvalimo vsem onim, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir duše pokojnika. Dalje hvala vsem prijateljem, ki so nam osebno ali pismeno izrazili svoje sožalje in vsem onim, ki so se udeležili sv. maše zadušnice.

Zahvalo naj sprejme Rev. Anthony Bombač za opravljeno slovesno zadušnico v cerkvi sv. Kristine. Zahvalo naj sprejme Mrs. Gardner, ki se je trudila in pobirala prispevke pri sosedih in prijateljih za sv. maše.

Strašna je bila novica, da smo izgubili Tebe, ljubljani. Naše oči so polne grenkih solz in naša srca krvave ob misli, da Te ne bo več nazaj. O, zakaj se je moralo to zgoditi, da si moral dati svoje mlado življenje ob času, ko smo Te že vsi tako željno pričakovali?! Odgovora ni! Počivaš tam v sovražnikovi zemlji, kamor Te ne doseže glas matere in očeta, sestre in brata, ki Te obupno kličejo: Vrní se, ljubljani! Postal si žrtev z milijoni drugih za one, katerim ni za človeška življenja, za naše solze, za naš obup. Edina tolažba nam je, da se kedaj snidemo tam, kjer vlada večni mir—nad zvezdami!

Žalujoci ostali:
JOSEPH in ANA, starša
ANNIE, sestra
ROBERT, brat

Cleveland, Ohio, dne 2. septembra 1945.